

Toót-Holló Tamás

Csillan a hab – a Forrás Könyve II.

(Részlet)

Előjáróban. A most következő regényrészlet egy metatörténelmi regényből származó szövegmustra. Toót-Holló Tamás regénye annyiban metatörténelmi alkotás, hogy a történelmet, azon belül is a nemzeti mitológiák formájában megjelenő, a nemzet kulturális emlékezetében megőrzött hagyományt nem tüzetesen ábrázolja, hanem inkább egy dimenziókapunak fogja fel, amelyen átlépve a figyelmes szemlélő számára egybetáruulhat a múlt és a jelen, a költészet és a valóság, a valaha megélt egyetemes és a most megérendő személyes történelem. A kerlési csatajelenetben asszonyt szabadító, a kun vitéz után iramodó, s vele a keresztény lányért megvívó Szent László alakja így az ő számára egy folyamatosan örvénylő mitikus időfolyamban jelenik meg előttünk újabb és újabb alakban – mindig ugyanúgy, mindig ugyanarra az asszonyt szabadító küzdelemre elszánva, de a kun vitézzel megvívott párbajt a Fény és a Sötétség újabb és újabb fénytörésekben játszó megmérettetéseiben is felmutatva.

Ahogy az egyik róla szóló himnikus költeményben a Fény vitézeként megjelenő Szent László a csillagok közt is fényességes csillagnak mutatkozik,¹ a dicső lovagkirály ebben a metatörténelmi regényben éppenséggel már a magyar teljességtörténetek örök Csillagösvényére érkezik, amelyen járva a maga asszonyt szabadító fényét a magyar népmesék leghíresebb asszonyt szabadító varázsmeséinek naphéroszai között ragyogtatja fel. A csillagok közt fényességes csillag ezzel aztán pedig úgy lehet, hogy a hét rendbéli úton az ő egyszeri, kerlési próbatételéből valami egyetemes megpróbáltatás születhet. Toót-Holló Tamás regénye ezzel valami hasonló mutatóványra vállalkozik, mint amelyet a templomi freskófestészetünk a maga eszközeivel már évszázadokkal ezelőtt el is végzett, amikor a Szent László hősiességét dicsérő egyszeri csatajelenet a Fény születéséről szóló egyetemes érvényű teremtéstörténetté avatta. Az ősi krónikákban, s aztán pedig Vörösmarty nemzeti eposzában, a *Cserhalomban* is élénk tárt szerelmi háromszöget ez a regény úgy vonja különös fénytörésbe, hogy a történet sokak által elemzett ciklikusságát, örök visszatérésre hajlamosító jellegét tehát más, hasonlóan egyetemes varázslatokat felmutatni képes magyar varázsmesék kontextusában is figyelemre méltatja.

Hogy mindig ott legyen benne Szent László. Aki a kerlési csatában asszonyt szabadítva még csak herceg. Hogy mindig ott legyen benne az ismeretlen lány, aki után a herceg sebesülten is nekiiramodik, hogy kimentse őt a csata forogtatóból. S hogy mindig ott legyen benne a szintén ismeretlen kun vitéz, akit

¹ Vö.: *Szent László-ének* (1470 körül) – himnikus költemény a Peer-kódex szövege alapján

a jelenetben a Fény és a Sötétség küzdelmét látni vélő templomi freskófestők akár a Sötétség vitézeként is megjelentettek már.

De hogy mindig ott legyen ebben a történetben valami és valaki más is. Hogy egyszer ebben a történetben vele legyen a szélkötő sárkány, Kalamona is. Egyszer vele legyen Ribike, az aranyos hátú gyíkocská is. Egyszer vele legyen Virág Péter, az árok partján virág képében megszülető táltos is. Egyszer vele legyen az Ibolyával együtt a vér szavát megszólaltató Rózsa is. S hozzá még egyszer vele legyen a Feketeegysz országába fehér galamb képében elrepülő Tündér Erzsébet is.

Ez a szövegmustra is arról szól hát, hogy Kerlésre érve az ellenség, ha elődbe áll, hét legyen, kit előtalál. Hogy a hetedik addigra már te magad légy. Ahogy Szent László igézetében, ugyanúgy más neves és névtelen naphéroszok örökében.

S ahogy a múlt mélységes mély kútjában, s hozzá még az asszonyt szabaddító magyar népmesék minden szépségesen rejtelmes fordulatában, ugyanúgy itt és most is. A te személyes megmértetésedben is. A saját fényed születésében, s a te saját szerelmeddel megélt szüntelen teremtésedben is.

A fúziós gondolkodás ennyi jele után itt aztán már nem szabad meglepődni azon sem, hogy ebben a szövegmustrában kortárs rockzene szól, posztmodern idézetzuhatok áradnak, ezek sorába akár még a samurájok könyvének passzusai is a mondatok közé hasítanak, s a Szent László képében Ribike kedvét kereső főhős, a népmesei legkisebbik királyfi egyszer-egyszer kinyitja a laptopját, hogy gyerekkori fényképei között tallózzon.

Holtáiglan. Holtodiglan.

3. fejezet – Holtomiglan-holtodiglan

(1) A karomat ölelésre tártam. A kun vitéz szép lassan hozzám lépett, s maga is megölelt. Öleltük egymást, mint amikor sárkánnyal ölelkezünk, hogy egyikünk a másikat a földbe vágja.

De nem a földbe vágtuk egymást, hanem Ribike lépett inkább hozzánk. Kezében bárdal. Megéreztem az ölelésemben meggrezzenő kun vitéz testén, hogy tudja: mindjárt jön felé a csapás.

Aztán Ribike a vitéz sarkába vágta a bárdot. A vitéz a horgasinában megvágva a karjaimban összerogyott, térdre ereszkedett. Rám nézett. Tiszta tekinnyel, bizalommal. A fájdalomtól enyhén meg-megrezzenő arccal.

Ribike hátrahúzta a hajánál fogva a vitéz nyakát. Közben átadta a kezembe a bárdot.

Isten veled. Szabad a tánc – mondtam neki, s aztán egyetlen csapással lenyisszantottam a fejét.

Ribike hagyta, hogy a fej a hajánál fogva a kezében maradjon.

Álltunk.

Csöpögött a vér, megállt az idő.

Aztán elindultunk. A bárdot a helyére raktam. Ribike a lassan már alig vérző fejet a hóna alá csapta.

Hallottuk, hogy amint útnak eredünk, a kun vitéz teste fej nélkül is csak-csak feltápászkodik.

Megvárnatok? – szólalt meg kissé kásás hangon, de azért vidáman a fej Ribike hóna alatt.

Így mentünk hát a göcsörtös úton. Egy királyi próbát kiálló, a világ legszébbik lányát aranyos gyíkból szépséges asszonnyá visszaváltoztató királyfi a szerelmével és a lenyakazott vitézével.

A középben ballagó lány hóna alatt egy frissen levágott, beszélő fejjel.

Ilyen az, amikor jaj, de szépen süt a Hold. Amikor megy egy élő meg egy holt.²

És ilyen az, amikor elindulok egy úton, te is egy másikon. Az utak találkozásáig kitarva, s ahol megérkezünk, ott titkon szeretkezve.³

Ilyen az, amikor vaj enyémmé teszek, vaj piros véremmel földet festek érted – mondta Ribike hóna alól kiszólva a kun vitéz feje.

Ilyen az, amikor földet festek érted, s hozzá még földön feslek érted – mondta Ribike értve értően a vitéznek.

*Ilyen az, amikor a te piros véred, az én piros vérem egy árokba folyjon*⁴ – mondtam a kun vitéznek.

Kész sokaság voltunk. Hiszen magam is csak egy voltam, és sokan voltak bennem. Ribike is egy volt, de sokan voltak benne. A kun vitéz is egy volt, habár kettő lett belőle.

(2) Egy ideig csak úgy mentünk, hogy Ribike hóna alatt ott dudorodott a kun vitézem levágott feje, s velünk együtt ott ballagott a vitéz dali szép, csak éppen fővesztés terhe alatt imbolygó teste.

Ahogy a göcsörtös út úgy kanyarodott, hogy egy zsenge fűvel borított kis tisztás került elénk, Ribike megunt a test darabokra szaggatásának próbáját, szólott hát a kun vitéz fejetenül kóválygó testének, ugyan menne utána a tisztásra, s heveredne le.

Néztem, nem csodálkoztam. Tudtam, hogy olyan az ő ereje, hogy az élesztőfű szála reszket minden egyes ujjában, hogy életet adó legyen az ő érintése. Tudtam, mi fog történni, s örömmel, szeretettel néztem a test egybeforrasztásának boldog varázslatát.

Ribike a vitéz nyakára illesztette a hóna alól kivett fejet. Eligazította, hogy minden ér, ideg, húscsapat és izom a helyére kerüljön, majd lágyan megsimogatta a bárd elhasított nyakat.

Rám nézett. Úgy nézett rám, hogy megint csak azt üzent a szeme fénye, hogy ő az én szemem fénye. Hogy minden pillanatban, amit megszentel a létezése, velünk van az Ég és a Föld menyegzőjének ünneplése.

Te mit tudsz? – kérdeztem az égi és a földi szerelmemtől, hogy elinduljak egy úton.

Én össze tudom rakni a darabokra hulló testeket – mondta.

Te mit tudsz? – kérdezett aztán vissza.

² Vö.: *Halott vőlegény* (hiedelemmese)

³ Vö.: *Indulj el egy úton* (magyar népdal)

⁴ Vö.: *Indulj el egy úton* (magyar népdal)

Én lelket tudok fújni beléjük⁵ – feleltem neki, hogy amint ő elindul egy úton, én is elinduljak egy másikon.⁶

Hogyan fújsz te lelket a kun vitéz testébe?

Megtanítom neki a harcosok útját. Most szétszaggatták. S hozzá még most össze is rakják. Aztán hagyom megtudni még neki azt is, milyen az, amikor a testét úgy a földbe vágják, hogy ízzé-porrá zúzzák. Milyen az, ha holtában eltemetik, s a teste fölé nyárfát ültetnek. De úgy ám, hogy az a nyárfa éjjel többet nőjön, mint nappal.

Igen. Ez Virág Péter tanítása.⁷ Pedig akkor még vissza sem tért az árok partjára. Hogy ő legyen a világnak világa, s hozzá még a virágnak virága.⁸ A frissen kiontva özönlő sárkányvér kenetét a nyárfák kérgére simogató gyógyítás tanítója.

Igen. Az övé. Az ő tanítása. Ahogy ő vív meg a három sárkánnyal, kicsit én is úgy vívok meg a vitézemmél, akibe most életet simogatsz azokkal a gyönyörű ujjaiddal.

Igen. Mindjárt életre kel. De aztán rögtön aludni fog még darab ideig. Addig én a fejedbe nézek, ha rávisz valahogy a lélek.

Olyan nincsen, hogy ne vinne rá a lélek, hogy a fejem az öledbe hajtsam.

Most nem úgy lesz. Most hasra fogsz feküdni, én pedig olajos kézzel simogatlak. Rád ülök, minden tagodat megérintem. Így, az ellazult testedet veszem magamhoz arra, hogy a fejedet magamnak aztán hét határon át révülve jól megnézzem.

Legyen bár így, ha így akarod, szerelmem. De ha te ilyen jó vagy hozzám, valamivel a te tiszteletedre előbb még én is kedveskedem.

Mivel?

Amiként teszel te, azonképpen teszek én is veled. A tíz körmödről lekaplak. Megsimogatlak, hogy közben utánam mind a tíz ujjamat megnyalhasd.

Ribike a kun vitéz nyakát simogatta, s erre csak rám mosolygott. Megadóan, elfogadóan.

A kun vitézt még utószor is megsimogatta, s elengedte. A vitéz homlokát a három középső ujját összeérintve a jobb kezével szépen megkoppintotta, hogy hadd rengjen meg az arany dióhéj belsejének minden diónak belével tekergő, eszes, eszélyes és veszélyes tekervénye.

A kun vitéz álmosan szusszant egyet, párat hirtelen és mélyet lélegzett, hogy minden sóhajára szépen megemelkedjen az immár hevesen dobogó szívű mellkasa, de aztán visszacsendesedett, s azzal mély, pihentető álomba ereszkedett. Lassan zihált a lélegzete, s aztán csendesebb lett minden levegővétele. Az igazak álmát aludta. A feje és a teste már minden porcikáján át újra csak egybe volt eresztve. Hogy eredjen ő útnak megint csak a hét rendbéli úton reggel és hozzá még este.

Ribike fáradtan, de boldogan állt talpra, s hozzám lépdelt ragyogva. A szemembe nézett, lassan megcsókolt, s aztán levetkőzött. Lefeküdt a szép selymes

⁵ Vö.: Fábólfaragott Péter (magyar népmese)

⁶ Vö.: Indulj el egy úton (magyar népdal)

⁷ Vö.: Virág Péter (magyar népmese)

⁸ Vö.: Ómagyar Mária-siralom

fűre, hogy hadd akadjon végre olaj a kedvéért a kezemre. Hadd legyen minden úgy, ahogy az ő ígéretére válaszoló saját ígéretem ígérte.

Álltam, gyönyörködve néztem, amint szépen levette a ruháit. Aztán még mindig álltam, gyönyörködve néztem, ahogy a lassan elcsituló lélegzete ugyanazt az utat járja az önkívületbe, ami a kun vitéznek lett szépséges jussa és reménysége.

Megvártam, amíg elcsitul a lélegzése, és alig moccan a zöld gyepen gyönyörűen fehérülő teste.

Aztán melléheveredtem, s lágyan simogatni kezdtem. Akkor már én is úgy voltam, ahogy az anya szült engem.

Ha anya szült engem.

Lágy voltam és forró. Minden érintéssel a szeretet nyelvén szóltam, örömet ujjongtam. Mentem az ujjaim begyével, a markom szorításával, a tenyerem súlyával, a kézélem hasításával rajta innen és oda. Minden porcikájáról minden porcikájára, minden ízével ízesülve, minden tagjában tagba szakadva. Szakasztott úgy, ahogy szakadatlanul is lett volna, ha nem úgy lenne ő az én párom, ahogy a világ keletkezésében szüntelen a teremtés a kezdetektől fogva.

Tisztelettel adóztam minden egyes porcikájának. Aztán visszatértem oda, ahol minden gömbölyű, s van a testén egy hasadék, ahol valami úgy hiányos, hogy azzal egészülne ki, ami bennem túlságos. Hogy így legyen a tejes úton olajban fürödve is csak minden teljes. Akkor éppen váratlanul felszakadó sóhajokkal delejes.

Mert nem arra számított, hogy én most ezzel a simogatással őt éppen kiteljesítem. Egyetlen sejtje sem tiltakozott, de testének csendes hullámzása akkortól fogva rögtön máshogy forrongott.

Bevégeztem, amit elkezdtem. Örömem megsokszorozódott az örömében.

Adtam, boldogan adtam. Mit sem mérícskélve, mérhetetlen örömmel. Hiszen bár adni öröm. Királyok öröme. A hét rendbéli út üdvtörténete.

De akkor durván megrezsent a pókháló. Éppen akkor, amikor egymásban megsokszorozódott örömmel⁹ öleltük egymást a szüntelen teremtés révületével.

Mert akkor a körénk áradó, eddig lágyan ringató zene hirtelen démoni ricsajba váltott át.¹⁰

A gondoskodó házigazda azonnali riadalmával már mozdultam volna is, hogy a távirányító után nyúljak, s egy másik zenei mappára ugorjak. De Ribike, aki behunyt szemmel, boldog révületben, szent áhítattal ölelt, erélyesen magához szorított. Hogy ne menjek el. Ezt el is suttogta nekem. Engedelmeskedtem neki. Habozás nélkül. Bízva minden ösztönében.

És bízhattam is. Mindig is bízni fogok ebben.

(3) Aztán néztük a képeket a laptopon az egyik mappában, elmerülve a gyermekkorom mélységes mély kútjában.

Mutattam a szőke fűrtökben fehérülő kisgyereket. Arcán a mélységes idegenséggel, a kiúttalan kiutak keresésével.

⁹ Vö.: Weöres Sándor: *A teljesség felé. Szembe-fordított tükrök*

¹⁰ Vö.: Pupilas Dilatadas – a Fumaça Preta *Fumaça Preta* című albumának első száma

Mit keresek én ezen a Földön? – szólaltam meg, hogy hangot adjak a képnek, s hogy az akkori önmagamból Ribikének valamit csak-csak megszemélyesítsek.

Engem – válaszolta Ribike. Szépséges egyszerűséggel koppanó mondattal szíven ütve, s engem megint csak kapva kapván és találván találva.

(4) Mert ahogy engem Ribike azzal az öleléssel a karjai között marasztalt, időt hagyott arra, hogy a démonok ricsaja durván lüktető, de mégis vért forraló ritmusokba csapjon át.

Ami köztünk addig ringató volt, hát most robajlani kezdett. Ami köztünk addig moccanatlan moccanásba révedt, most a kezünk, lábunk ütemes mozgásába tévedt.¹¹

Ribike pontosan érezte rajtam, hogy derű és ujjongó életkedv jár át a sötéten zajongó, de addigra már letisztultan hömpölygő, letaglózóan meg-meg-rángató zenére. De még a fülébe is súgtam, hogy nehéz ezt a zenét most tánc nélkül kibírni.

Azt kérdezte, tényleg akarok-e táncolni.

Azt mondtam, igen.

Úgy, ahogy voltunk, meztelenül, felálltunk az ágyról, kiléptünk a fekete kovácsoltvas életfa életterébe, s egymásba ölelkeztünk. Éreztem, hogy mindenben rásimul arra, ahogyan most én irányítom. Nincs annál szebb, mint amikor egy erős nő, aki kibírt mindent, az apácafőnöknő mocskos simogatását, a világ végén álló kőhíd magányát, a magány elűzését célzó fájdalomosan szép utak minden bonyodalmát, úgy jön velem a göcsörtös úton, hogy tudatosan elengedi a saját akarátát, s hozzám hangolja minden vágját. Azt is, amelyik engem szólít a táncba. S azt is, amelyik őt hívja fel arra, hogy ezt a táncot velem eljárja.

Nincs köztünk rögzített irányító pozíció, mert ilyet egyikünk sem tűrne, de nem is igényelne. Csak tánc van. Nyitott szívvel, derűsen.

De azt a táncot én vezetem. Mert bármennyire is vadócok vagyunk a földi élet köreibe tenni-venni indulva, azért adunk a formákra. Ha azok úgy ősi formák, hogy megvan nekik még mindig a mai varázsa. Az Ég és a Föld menyegzőjének ünnepét várva.

Ha van zene, ami egy aranyos hátú gyíkocskában magát megőrző, s aztán a gyíkocskának testéből újjászülető világszép asszony öröme táncra perdít, akkor az az volt. Éppen az áradt hát körénk, hogy a benne élő gyíkocska s a bennem élő sárkány magát a tánc hajlékony tekergésének azonnal átadhassa.¹²

Szorosan öleltem, magamba szívtam a meztelen bőre minden finom kipárolgását. A bőrén órák óta meglapuló bőröm saját illatát. Minden vágjunk, minden örömünk körénk buja illatfelhővel burkot alkotó páráját.

Olyan finoman követett, mintha csak egy sál lenne rajtam, amit a nyakamba vettem, s hagynám, hogy a szélben a nyakam körül repkedjen.

Hiszen bár repült ő akkor is. Ő volt a repülő kisoróka.

Előző nap rá is bukkantunk a rókalyuk hívására. A róka nyomát követő három gyerek önfeledt izgalmára, s a körülöttük boldogan pásztorkodó Virág

¹¹ Vö.: Toda Pessoa – a *Fumaça Preta Fumaça Preta* című albumának második száma

¹² Vö.: Eu Era um Cão – a *Fumaça Preta Fumaça Preta* című albumának harmadik száma

anyai szavainak kedves szólítására. Mert ahogy a gyerekek nyomok után eredő izgalmát ránk szépen átragasztotta, a felénk áradó nyitottságával a kolostor romjának szentséges terét nekünk újra csak kinyitotta.

Hiszen kinyílt már ott a tér nekünk Boldogasszony fehér pálosokkal tarka oltalmára.¹³

S kinyílt ott a tér a magunk boldogságának titkos jelekben érkező oltalmára.¹⁴

És így ebben az oltalomban fehér sereget alkotva jött hát el hozzánk az első táncunk is, amelyet Ribike hívott elő, s amint ott termett bennünk, már az én vezetésemmel jelent meg köztünk.

Ez volt az első közös táncunk. Nem lehetett hát nem a szent örülettel eljegyezve.

Hiszen bár előző nap óta jegyben jártunk. A szelkupok óriásgyíkja, Tüsi volt rá a tanúnk.

Hogy elszakadt inged, régi kabátod, tudd meg: nálunk talárod.

Elvittük magunkkal. Homokból ágyba, vízbe és sárba.¹⁵

S aztán a sártól sárkoloncokat húzó lépteinket is egyre könnyebbé tettük. A démonjainkat jórészt a vízben és a sárban felejtettük. Hogy aztán hadd jöjjen a tánc.

Ribike a kanapéra ült, s megkért, táncoljak neki egyedül. Úgy, ahogy voltam. Anyaszült meztelenül.

Vettem egy mély lélegzetet, s aztán madár módjára repestem. Mert ha nekem már télvíz idején varjú károg, akkor abból a sok fekete tollazatból előttem ugyan menten sötét felhő kerekedik. Abban a felhőben tollászkodik egy nagy fekete holló. Abban a felhőben toporzékol egy szép cafrangos ménlő. S ahogy sárga a hollónak lába, sárga annak a ménlőnek is minden szál sörénye, s az aransörényének is minden egyes szála.

Egyes-egyedül nem is lehetek hát, ahogy a legkisebbik királyfi sem volt ám egyedül soha tán. Ott van velem a fekete felhőből előttem termő hollónak tollászkodása. Ott van velem a felhőnek gomolygásából előugrató vadló sörényének szétválasztása.¹⁶ A mindenség leheletébe belesimító kezeknek óvatos és gyengéd emelésével. Az óvakodva is erőnek erejét rejtő mozdulatoknak lágy ívével. A mozdulatok ritmusára bennem mozgolódó lélegzeteknek szusszanás nélkül suhanó szótlan suhogásával.

És ott van előttem az örök közönségem. Mindig csak egy, egyetlenegy szerettem.

Amikor látja Isten, hogy állok a napon.

¹³ Vö.: „Köszönjük, hogy korunkban minket választottál ki tanúságtételre, s kérünk, növeld a minden áldozatra kész választottaid fehér seregét.” – A pálosok napi imája (részlet) – Budaszentlőrinc, 2005. augusztus 7.; P. Dr. Aczél László Zsongor OSPPE

¹⁴ Vö.: Fehér csikok vonulása az égen Bükkábrányban (2016. január 22.) és Budaszentlőrincen (2016. január 23.)

¹⁵ Vö.: Cseh Tamás: *Fehér babák takarodója* (szöveg: Bereményi Géza)

¹⁶ Vö.: Taj Csi Csuan (Tai Chi Chuan, Tajjiquan). A „vadló sörényének elválasztása” elnevezésű formagyakorlatot a taoista tai chi 108 lépése közül az ötvennyolcadik, az ötvenkilencedik, a hatvanadik és a hatvanegyedik lépés alkotja.

Látja árnyam kövön és kerítésen.

Lélegzet nélkül látja állani árnyékomat a levegőtlen présben.¹⁷

(5) Ilyen volt hát az, amikor egymással először táncoltunk, s látta Ribike, miént tör ki a testem onnan, ahol lehetne éppen úgy is, mint levegőtlen présben.

De aztán lesz inkább úgy, mint a vadló sörényének szétválasztása közben. Karok köreivel bolygók közt bolyongó lendülettel. Kerengő szerzetesek kitért karú forgásának a világot szélében-hosszában simogató érintésével. Indiának szökkenő táncának boldogan tomboló hevületével.

Látta Ribike, hogy úgy állok a napon, hogy forgok és tombolok a napon. Hogy táncolok és ringatózom a napon. Hogy a test nyelvén szerelmet vallok, amint a sárga lábú holló fekete tollaiban tollászkodom, amint éppen állok a napon.

Aztán abba hagytam a táncot, boldogan lerogytam elé, s megcsókoltam a lábfejét, s aztán mind a tíz lábujját.

Közben mélyeket sóhajtottam, s a szívemmel nagyokat dobbantam, hiszen bár van olyan hely és helyzet, ahol táncba csalva már csak úgy lélegezhetsz, akár a túlvilág.

Akkor Ribike azt mondta, hogy most egy kicsit ő is megsimogatna. Olajos kézzel a bőrömmön egy kicsit még ő is elmatatna.

(6) Mentem, mert az volt a dolgom, hogy mennem kellett. Hogy a lányké-
re adott válaszból valamit szótlanul én is magamhoz vegyek.

Nem tudva, mi az, ami rám várhat.

Mentem csak épp nyitott szívvel, derűsen fogadni el a meghívásodat.

(7) Áadtam magam neki. Nem várva semmire, nem számítva semmire, de nyitottan bármire.

Ellazultam, kisimultam. Forró kezek siklottak rajtam. Lassan, nyugodtan. Hittel, higgadtan. Áhítattal, végtelen törődéssel. Az érintések láncolatát egy pillanatig sem hagyva megszakadni. A testemen felforrósodó kéz tüztét soha nem hagyva kihunyni.

Nem beszélünk meg semmit, nem tudtam, merre visz az íve az érintéseknek. De lassan kikapcsolt a tudatom, s egyszerűen csak elmerengtem, magamba fordultam. De magamból közben minden egyes érintésére kifordultam, s ezzel moccanatlanul moccanva is csak hozzá fordultam. Minden kérdés nélkül. Minden más szó helyett. Nyitott szívvel, derűsen.

Behunyt szemmel, a végtelenbe táruló tudattal.¹⁸

Nem Szegfűhajú János odaadása volt bennem iránta, hiszen ő tudta, hogy magát a Szépasszony karmára adva úgy hasonlít meg, hogy közben lesz neki szanaszéjjel szakadása. S hozzá még darabokra hullása, s aztán a csodaírekkel kenegetés után lélekkel telefújása. Kőnek is csak kövön maradása.

¹⁷ Vö.: Pilinszky János: *Apokrif*

¹⁸ Vö.: Mokunen – az a koncentráció, amelynek során a tudatalattiba beszüremkedik az az akarva-akaratlanul felfogott ösztönös tudás, hogy a meditáló a *hacurei* módszere szerint eljárni

Tudtam, hogy Ribike kezében, az ő ujjbegyeinek simogatásában ott van az élesztőfű borzongása. Amiből János kanásznak lett az újdonatúj tagba szakadása. Amikor a kis kígyócska a fűszálat a maradék dirib-darab húsának cafatjain végighúzza. Amikor a táltosa azokat a cafat húsokat mégiscsak formába rendezi.

Ahogy siklott a testemen minden ujja, mind a két tenyere, hogy formátlanul is csak formába rendezzen, vártam is, hogy kiélesedjenek az érzékeim, meg nem is. El sem tompultam, ki sem élesedtem, hanem inkább tényleg a végtelenbe tárukoltam. Olyan volt a mozdulatainak szentséges lejtése, mintha istentiszteletet tartott volna. Ahol a testem a templom. Ő pedig bennem van. Bennem jár-kel.

Ahogy megértettem a mozdulatainak rendjét, kicsit még át is futott rajtam valami szégyenkezés. Hogy micsoda különbség van a két kényeztetés között. Hogy miként tettem én az ő kényére-kedvére, s miként tett ő velem az égiek engedelmeivel az Égnek örömére.

De aztán ezt az összehasonlítást is elengedtem, hiszen tudtam jól, úgy vagyunk mi egymásnak teremtve, hogy összemérhetjük magunkat, de nem engedünk semmiféle méricskélés készítésének.

Megállt az idő, s közben folyton-folyvást folydogált.

(8) Úgy lettem a tiéd közben, és te úgy az enyém, ahogy előtte még nem.¹⁹

(9) S hogy tűzhajú kedvesem lettél, ne számold, hogy mennyit léptél. Nem azt ünneplem, mióta, hanem azt, hogy megszületted.²⁰

(10) Emlékszem, milyen volt, amikor a forrósággal leginkább áthatott részeimhez ért. Vártam is az izgalom fokozódását, meg nem is. Izgatott, de nem korbácsolta fel az érzéseimet. Elcsitított, de nem is hagyta hidegen semelyik idegszálamat.

Maradtam ugyanannyira eloldozott hát, mint amennyire addig voltam, amíg a rajtam meg-megrebbenő ujjakkal a tarkóm és a talpam között éppen félútig nem ért.

Így esett hát, hogy oldást oldozott rám, s kötést kötözött rám.

Ahogy az oldás kötés volt rajtam, a kötés pedig oldás, átadhattam hát a forrózt annak, ami hús, hogy annak húsében kapjam meg a hústól azt, ami dús, hogy végül aztán szabadon dúskáljunk abban, ami hús, s egymáshoz szűkülködve lüktessünk abban, ami vér.

Hogy ami rajtam Ribike borzongató érintésének hála újra meg újra végigfut, leválasszon s elkülönítsen. Eltörjön, felbontson. Összesűrítsen, s hozzá még elégessen.²¹ A földtől az égig ragadjon, s még onnan is visszajuttasson. Hogy ami elkezdődik, s látszólag véget ér, éppen ugyan szüntelen legyen, miként az a tudás is szakasztott úgy van, ahogyan szakadatlanul is lehetne, amely volt is, van is, lesz is, anélkül hogy végleg bármikor is véget érne.

Nem hittem, hogy ami történik, bármikor véget is érne.

¹⁹ Vö.: *Jelenés a hét rendbéli úton* (az idézet egy 2016. január 28-án 20 óra 13 perckor elküldött elektronikus levél szövegének meghívása)

²⁰ Vö.: József Attila: *Születésnapodra*

²¹ Vö.: Hermetikus műveletek (Szeparáció, az Üresség Próbája, A Lélegzet Útja és a Vér Útja, Denudáció, az Örök Ébrenlét, Transzmutáció)

S aztán összekötözött. S aztán kioldozott. A kinyújtott két karjával a tarkómat és a talpamat összefogta, ívbe vonta, kitérte s magába zárta.

Kifeszített, mint egy íjat, de nem volt minden idegszálam pattanásig felajzva. Kivont kard voltam, de nem tolt vissza a hüvelyembe. Tátongó kút voltam, de nem engedett a kútba belezuhannom, magamat a sötétségbe verelve.

Aztán nem tudom, mi volt. Csend, sűrű csend, soha nem volt tapasztalás. Időtlen idő.

Hála. Hála. Hála.

Köszönet. Köszönet. Köszönet.

Hogy ne legyen már akkor mit megköszönni senkinek.

És ha nincs mit megköszönni, akkor elég legyen csak egymás szemébe nézni. Köszönettel. Hálával. Ragaszkodással. Elragadtatással.

Magamat hagyva tőle elragadtatni. S őt is hagyva a tekintetébe fúródó tekintetem sugarába vonni.

Mert akkor már csak azt éreztem, hogy föléje hajolok és nézem. Merően nézem. Valahogy a tekintetemmel mélyen belefúródva. Meztelen, még mindig meztelen a teste, ahogyan az enyém is, de csak tekintet kapcsolódik tekintetbe. Hogy amiként ő a lány érintéseivel a testemen át minden zsigeremben a lelkemig hatolt, úgy én a tekintetemmel a szemén át valahogyan kitért kapura lelek benne.

Hogy ez a merő, mélyen delejes, s közben rezzenéstelen tekintetem legyen benne úttalan út, hogy az ő kúttalan kútjába zuhanjak vele.

Hiszen eszem ágában nem volt jelet adni. A szemem csak tükör volt, s én a szemébe néztem. Hogy az egyik tükör a másik tükörben tükörnek tükörképe legyen. S az egymásba táruló tükrök végtelen sokaságának útján az úttalan út rénsnyire nyíló kapuk kitérülése legyen.

Résen voltam, s ő is résen volt.

Minden kapu kinyílt. És nyitva is maradt.

Hogy nagyon vigyázzunk rájuk. És azóta is vigyázzunk rájuk.²²

Részt vettem belőled, szívem – mondta Ribike.

Részt vettem benned, lelkem – mondtam Ribikének.

S azzal hazavittem.

Át a göcsörtös úton, vissza a várba. S közben mind a hetedhét határba.

(11) Amikor hazaértünk, apám a vár kertjében krumplit rakott. Az ördögök édeskés és kesernyés ízű krumplija volt, amit egy halomba tornyozott, láttam én azt rögtön.

Ez az a krumpli, ami az ördögök palotájának kertjében terem. A bujaság parfümjé táplálja, hogy attól legyen olyan finoman megtévesztő az íze, ha már valakinek éppen erre támad vágya és étvágya.

Voltál ott már te is, hogy a lángok elborítsanak. Járt oda a világ végéről Ribike is, hogy amint erről neked szót ejt, téged még a Vérrel Versengő²³ bolygó bolyongásában is csak szennyes árral zúgó vizek mossanak.

²² Vö.: *Jelenés a hét rendbéli úton* (az idézet egy 2016. január 25-én 22 óra 53 perckor elküldött elektronikus levél szövegének meghívása)

²³ Vö.: A Mars bolygó ősi csillag neve

Rám nézett az öreg király, és máris mindent látott ő rögtön. Hiszen bár előtte is tudta, amit tudott, hiszen ő az ördögök krumplijához a szemem láttára véletlenül ugyan bizony nem nyúlhatott.

Tényleg gyönyörű lányt hoztál, fiam. Ragyog, ahogy rád néz. Ragyogsz, ahogy ránézel. Ennél többet nem akarhattok. A nap aransárga csillagburka van körülöttetek, ugye tudod? – mondta elismerően és szeretettel, ahogy végigmért minket. Nem méricskélően, hanem a felismerés örömeivel.

Látom rajtatok a halk és kétségtelen összetartozás tudatát – folytatta.

És látom rajtad az ütésnyomokat. Meg kell hagyni, az aranyos hátú gyökcska nagyon szépen a falhoz csapott – fordult most már hozzám, közvetlenül hozzám mindent értve és megértve apám. – Meg kellett őt ölnöd, hogy magához térítsd, de erre előtte ő is megölt, hogy kitérítsen minden hitedből. De ezt te sem hagytad annyiban. Látom minden küzdelmedet. És helyeslem minden küzdelmedet. Reszket a tudatod. Hol a csodától, hol a rémlátomástól. Megvilágosodsz, elhomályosulsz. Felragyogsz, sötétségbe szédülsz. Jönmegy a boldogság és a téboly. Mint a világ végén álló kőhídon a vitézed. Innen oda, onnan ide. A semmiből a valamibe. A valamiből a semmibe.

Tudom, megtanultad tőle, hogy a most a híd. A híd pedig Isten ajándéka. Ez a tudás teljesen helyénvaló tudás – folytatta apám, hol rám, hol Ribikére nézve.

De ezzel, önmagában, még nem mész semmire. Látom, közben látom, hogy amikor támadnak a démonok, akkor közéjük és a szerelmetek közé állsz. Saját húsodat és véredet adod nekik béaló falásnak. Ahogy Fehérlófia adta a griffmadárnak.

Én is csak azt remélem, amit Fehérlófia remélt. Hogy a griff addig szárnyal, amíg a napsütésre bizton felér – mondtam erre az öreg király tudását kétségbe nem vonva, de a magam reménységét is szavakba foglalva.

Csak te addig el ne fogyjjál.

Igen. Csak én addig el ne fogyjak.

Túl vagytok a próbán. Már rég felhőtlennek kellene lennie köztetek a boldogságnak. De néha mégis felhőkbe burkolózol, ha nem vele vagy. S néha ő is zaklató képeket lát rólad – mondta ő, mert látta bennem, pontosan látta bennem a felhőt is, a csillagot is. Ahogy Ribikében is látta a szüremkedéseket, a halványakat, a fakókat, az erőtlenekeket.²⁴

Látom, hogy a démonok a zsigereidben tanyáznak, s ott falatoznak belőled. Az emésztetlen érzéseid táplálják őket. Rá gondolsz, boldogan, révülten, s aztán akarva-akaratlanul az ördögök palotájának képe villan be mégis eléd egyszeriben. Hogy ott forog ő kézen-közön, s fürdik egyszerre sok ördög sok verítékében. S hozzá még gyermekként – az apácafőnök ördögi ölelésében. És akkor elveszted őt. Nem a tiéd. Holott nem akarod elveszteni.

(12) *Te mit mondasz erre, Ribike?* – kérdezte az öreg király a szerelmemet.

A tekintetem mindig a tekintetébe tárom. Minden körülötte forgó gondolatommal egészen odáig nyújtózom, ahol van a dolgokról bennünk egy tudás. Mély, mert mindent megelőz – és mindent áthat. Igazából előbbre tart, mint

²⁴ Vö.: Jelenés a hét rendbéli úton (az idézet egy 2016. január 28-án 20 óra 26 perckor elküldött elektronikus levél szövegének meghívása)

amikor velünk megtörténik minden – vallotta meg Ribike, ahogy ezt már nekem is számtalanszor megvallotta.

Ilyen az, ahol a szerelem csütörtökére dobrokol a táltosok útján a szerda – mondta az öreg király a megértés örömeivel és derűjével. A választottam iránti tetszéssel és közben még a szüntelen teremtés ígéretével.

*Ez a halk és kétségtelen minőség, no meg a bizonyosság tartománya*²⁵ – mondta Ribike. Hiszen bár amikor a jelekben élve eljövendő lánykéréssel összeházasítottam, akkor sem volt már más a szavajárása.

(13) *Én most felrakom ezt a rakást az ördögök krumplijából* – mondta az öreg király, s való igaz: lassan rakást rakott abból a krumpliból, hogy abban a halomban minden úgy halmozódjon, mint amikor a kő kövön marad, amint a föld is földet ér. Miként a burok is csak meghasad, ahogy korty kortyot követ, amikor elnyel a világ, s te is elnyeled a világot, s közben téged is zabálni kezdenek a démonok.

Nézd, mit csinálók – mondta mélyen a szemembe nézve.

S láttam akkor, hogy amit abból a sok krumpliból az apám a rakáson egymáson is csak egymásra halmoz, mind fényleni kezd. Aranyalmává lesz. Hogy amint a réz a rézzel, az ezüst az ezüsttel, az arany az arannyal eggyé válik, hadd lássam: a három égi fény határai közt mindenütt a legnagyobb csend és békesség honol.²⁶

Nem gondolom, hogy én ehhez bármit hozzátennék még. Legyen ez egy kép. Legyen ott ez a kép benned, ha a zsigereidben tanyázó démonok megint fészkelődni kezdenek – nézett még mindig a szemembe, de már mindegyre csak aranyos fényben fürödve az apám.

És akkor megidézhettek egy újabb képet most ti is – fordult hozzám az apám. Tanításával az emésztetlenül emésztő képeknek. Démonokat űzve, szabadításául minden görcsösen megfeszülő zsigereknek.

Nincs más út, csak a képek útja. Ha képek rémlenek fel előtted, jöjjenek hát képek, tudván tudva – folytatta.

Milyen kép legyen ez?

²⁵ Vö.: *Jelenés a hét rendbéli úton* (az idézet egy 2016. január 25-én 9 óra 12 perckor elküldött elektronikus levél szövegének meghívása)

²⁶ Vö.: *Bíró János* (magyar népmese). Miután Bíró János hivatalt cserél a király juhászával, mert a juhász elirigylt tőle, hogy a világ vándora lehet, a juhait egy olyan nagy fa alá terelgeti, hogy annak az árnyékában elgelgelhetett volna háromszáz ezer juh is. Tüzet rak, szalonnát süt, el is szenderedik, s aztán arra ébred, hogy északról kerekedik egy fekete felhő – a kardja kiugrik a hüvelyéből, s a talpán csapja, hogy a veszélyre fel is ugrossza. Jön is egy nagy, hatfejű sárkány – azt megöli, s tőle elszerzi a réz világát, amelyhez a föld alatt, a hegy oldalában, egy nagy kő mögött talál utat. Ugyanígy szerzi el a tizenkétféjű sárkánytól az ezüstvilágot, a huszonnégyfejű sárkánytól pedig az aranyvilágot. A három fény három világában mindenütt talál egy táltos paripát, s egy egész regiment katonát. A katonák királyuknak tisztelik, erre ő egy pálcával ennivalót varázsol nekik, s ahogy a seregei jóllaknak, a katonáknak csak annyi parancsot ad, hogy a részszőrű, az ezüstszőrű és az aranyszőrű paripát szemenszedett búzával etessék és szűrt vízzel itassák, egyebekben pedig a visszatértéig csakis a legnagyobb békességre és csendességre ügyeljenek. (Illyés Gyula gyűjteménye nyomán)

Térülj és fordulj a születő fény napjával a csillagösvény tetején. Térülj és fordulj a rókanyomokkal a kolostor romjainál.²⁷ Térülj és fordulj a lemenő nappal a megkövesedett cédrusok bányájánál²⁸ – mondta hát apám.

Milyen képed van neked még ehhez, Ribike, aranyos lányom, minden boldogságom, fiam választottja, az Ég választottja s az aranyalmák választottja? – mosolygott rá apám az én égi és földi szerelmemre.

Nekem az aranysárga csillagburok képe, uram, királyom. Hiszen áll a hazám már. Védőbben minden magasságnál²⁹ – válaszolt Ribike. Ahogy nehéz helyzetekben mindig szokott. Higgadtan és hittel.

Téged is véd ez a burok, fiam? – fordult hozzám apám.

Igen – mondtam habozás nélkül, magam is csak higgadtan és hittel. – Mert az a való, amit én látok. Akkor is, ha mint délibábot, fordítva látom a világot.³⁰

Ha így lesz minden, rendben lesz minden.

Mi lesz ennek a vége?

Ne törődj vele. Ne gondolkozz. Nézd az aranyalmákat. Most pedig mutasd be nekem szépséges arádat.

Apám elé léptem hát Ribikével, az én ragyogó szépségemmel.

Áldás az úton járóknak. A göcsörtös út után az egyenes úton barangolóknak – emelte fel előttünk a kezét az öreg király.

Apám megölelte Ribikét, majd megszólalt.

Nézz szét hát a király kertjében, szemem fénye, fiamnak kedvese. Indulj el egy úton, addig a fiammal kicsinység mi is elindulunk egy másikon.

(14) *Fiam, adj hálát az aranyos hátú gyíkocskádnak. Próbát kaptál, de különbet, mint reméltél – mondta apám nekem, ahogy magunkra maradtunk. – Ilyen az, amikor a semmiből jön a halál. Erre nem számítottál. Megkaptad ezt a váratlan falhoz csapást a hegy mélyén a labirintus asszonyától. Most megkaptad ezt a váratlan falhoz csapást a hegy tetején a csillagösvény asszonyától.*

Nem volt ez váratlan. Tudtam, hogy ő is meg fog ölni.

Megbocsáthatónak lenni annyi, mint tudni, mit tesz, mit tehet a halálban gyökerezni. Odáig érne, hogy ha dönteni kell élet és halál között, habozás nélkül a halált kell választani, ha épp elég eltökélt vagy, s épp elég töretlenül törsz előre³¹ – nézett rám megértően, de közben könnyörtelenül, a tisztázás könnyörtelenségével az apám.

Töretlenül török előre – mondtam erre habozás nélkül, hogy a magamból előlépő másik tudása és a magamban megőrzött egyik tudása között soha ne habozzak annyit, hogy ott az időben akkora nyílás hasadjon, hogy abba akár csak egy hajszál is beleakadhasson.³²

Folt hátán folt vagytok – vágta rá apám.

²⁷ Vö.: [Budaszentlőrinc]

²⁸ Vö.: [Bükkábrány]

²⁹ Vö.: Illyés Gyula: *Haza, a magasban*

³⁰ Vö.: Illyés Gyula: *Haza, a magasban*

³¹ Vö.: Jamamoto Cunetomo: *Hagakure*. Az első könyvből. Arról, hogy a samurájnak soha nem szabad megfeledkeznie arról, mit jelent a Busido (Kárpáti Gábor fordítása)

³² Vö.: Takuan Szóhó: *A mozdulatlan bölcsesség misztériuma*. Az időköz, melybe hajszál sem fér

Zsák a feltját – folytattam.

Nap a csillagját – folytatta erre ő is.

Tavaszi szél a víznek áradását – mondtam én is, hogy ne legyen se vége, se hossza az ígéző szavaknak.

Felneveltünk, egymásra vigyorgtunk. Mintha jól végeztük volna a mi dologtalan dolgunk.

És akkor már nem kell félned a zuhanást – mondta apám, hogy amint ő szól, azzal Ribike szavai is szóljanak hozzám. Hogy ne legyen itt már határ abban, hogy mikor ki beszél, s ki mikor adja át másnak vagy magának a szót, amikor a szavakat is csak szavakba öltjük, amint korty kortyot követ, amikor elnyel a világ, s te is elnyeled a világot.

Nem. Akár már zuhanhatok is. Ha hív a mélység, az már nem a meghasadó föld nyiladéka. Hanem a kút tátongása. A kút viszont megint csak az ő csodálatos asszonyisága – fogadta lányává Ribikét az apám.

A csodálatos asszony kapuja pedig ég s föld gyökere³³ – fogadtam asszonyommá apám színe előtt Ribikét erre fel én is.

És most mi lesz?

Megüljük az Ég és a Föld menyegzőjét.

Holtomiglan-holtodiglan.

Jóban-rosszban.

Csillag aranyos burkában, kútnak puha sötétjében.

(15) Visszajött a kertben sétáló két párral Ribike. Ahogy meglátott, a tekintetünk összekapcsolódott.

Ránéztem. Megrezdült a pókfonál. Nem kellettek szavak. A gondolataink mégis egymásba fonódtak.

A bennem is csak veled élő nő a kardomba dől. A bennem élő férfi a kudadba ugrik – mondtam neki szavak nélkül, de beszédes szemmel.

(16) *Nem tudni a jövőt nem azt jelenti, hogy ne vállalj mindent mindelestül. Nyitott szívvel, derűsen. Öllelek hosszan. A szíveden tartva a tenyerem – mondta Ribike, hogy a szelkupok óriásgyíkja³⁴ is csak tetejettlen legyen, ahogy a három világ határait a testén át mind csak megnyitja.*

De attól még feleségül vehetek? – kérdeztem Ribikét, hogy a szelkupok is örüljenek.

A tekinteted a tekintetemben.

(17) *Ne haragudjatok rá, ő érdemli a királyságot – mondta az öreg király a két idősebbik fiának. S azzal rám mutatott. Én pedig rájuk néztem, elmosolyodtam, s Ribikét nagyon szorosán magamhoz szorítottam.*

Nem is haragudtak a fivéreim, mindenki csak minden jót kívánt nekünk.

Hogy lássák ők is: ilyen az, amikor csak nézzük egymást, s köztünk a csend pókjai fonják a csodát.³⁵

³³ Vö.: Lao-ce: 6.

³⁴ Vö.: Tüsi

³⁵ Vö.: Haász Attila: Csak nézzük egymást

(18) *Az idő arc a vízen*³⁶ – mondtam Ribikének búcsúzóul.

A te arcod – mondta erre mélyen a szemembe nézve.

És a te arcod – feleltem erre.

Hogy lássa bennem a Papot. A Harcost. A Kurafit. A Gyereket. A Lányt. Az Asszonyt. A Fenséges Vént. Az Élőt. A Halottat. Az Idegent. A Farkast. A Sast. A Párducot. A Kígyót. A Sárkányt. A Pókot. A Garabonciást. A Követ. A Sziklát. A Falevelet. A Kutat. A Kardot. A Szentet. Az Alávalót. A Feljebbvalót. A Forgardót. A Kerengőt. A Visszatérőt. A Zuhanót. A Szárnyalót.

Hogy asszonyt szabadítani ugyan még el-elinduljak, de tőle már soha el ne szakadjak.

Mert minden kapu kinyílt.

(19) De ahol egy kapu kinyílik, ott valaki előbb-utóbb eltűnik. Eltűnt ő is. A kapun áttűnve is csak a szemembe nézve.

Néztem utána. Kérdeztem volna tőle, hogy akar-e még mesét, ahogy rég. Elillanó szavak füzérét, szemek, fülek cirógatását, karok finom ringatását.

Nézett vissza rám. Hogy szavak nélkül is csak azt üzenje a tekintete, hogy a testeden gurítsd az almát. A poros vasárnapok unalmát.

Hiszen bár a kert alatt elér az álom.

Szalad veled ribizliágon.³⁷

³⁶ Vö.: Stephen King: *A Setét Torony* – 5. kötet. *Callai farkasok*. Első rész – *Révülés*. 1. fejezet. *Arc a vízen*

³⁷ Vö.: Palya Bea: *Ribizliáalom* (szöveg: Palya Bea)